

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felölös szerkesztő: Dr. ÉLTHES GYULA.

Laptulajdonos VÁKÁR L.

Előfizetési ár: Egész évre 82 kor. (Külföldre 50 K)

Félévre 16 kor. Negyedévre 8 kor.

Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak

Kéziratok nem adtnak vissza.

A magánjavokról.

(Közl: Dr. Nagy Beni.)

A közbejött rendkívüli események folytán a törvényhatósági bizottság működése szünetelven — az alapszabályok vonatkozó szakasza alapján a vármegye magánjavaira nézve ennek hatáskörét és szerepét egy ugynevezett „Ellenőrző huszas bizottság” vette át, mely az alapkhoz jogosultak közül az igazgatótanács által választatott ki.

Ez a bizottság harmadik érdemleges ülését folyó hó 12 én tartotta meg, amelyen a tagok majdnem teljes számban megjelentek. Jelen voltak: Fojér Sándor elnök, Kovács János biz. jegyző, dr. Nagy Beni biz. előadó, továbbá a csiki részekből: dr. Kovács Albert, Incze Domokos, Karda Mihály, dr. Dombi János, Antal Áron, dr. Györgypál Domokos, Orbán János, Becze Imre, Tompos János, a gyergyói részekből: dr. Beuke Antal, Gaál Miklós, Baricz Ferenc, Ferencz Kálmán, Csibi Alajos, dr. Gaál Alajos, Márton Lajos biz. tagok.

Ezeneken kívül résztvettek a bizottsági ülésen: dr. Fodor Antal igazgatótanács elnök, dr. Gaál Endre igazgató, Dájbukáth Jakab főszámvevő, dr. Kovács Gyarfás ügyész.

Az eddigi igazgatótanács mandátuma 1919. év végén lejárván, az ülés kezdetén az új igazgatótanács megalakításával, illetve ennek tagjai megválasztásával foglalkozott a huszas bizottság.

Igazgatótanács elnökévé kiküldetett: dr. Györgypál Domokos, jegyzővé: Szász

Lajos, a bizottsági ügyész helyett: dr. Kovács Albert.

Igazgatótanács tagokká megválasztottak a csiki részekből: Bartalis Ágoston (rég), dr. Gaál Endre (rég), T. Nagy Imre (rég), dr. Ujfalusi Jenő (rég), a gyergyói részekből: Kiss Antal (rég), O. Á. Alajos (rég), dr. Beuke Antal (új), dr. László Dzsó (új).

Lényegében tehát mind a régi tagok választották meg, csupán az időközben megüresedett tagsági helyek töltettek be újakkal.

A 45. pontból álló tárgysorozatból nagyobb érdeklődést keltett az Uz és Veresvizi erdőségek hátralekötött vételárának és egyéb kötelezettségek jogi rendezése tárgyában az igazgató által 1919. évi szeptember hó 12 én az Erdélyi fakerekedelmi részvénytársasággal kötött egyezség jóváhagyása. Ezzel az ügygyel a huszas bizottság 1919. évi szeptember hó 12 én tartott ülésében egy ízben már foglalkozott és akkor az előadó javaslatára több szakkérdés előzetes tisztázása és megállapítása céljából Rákosi István főerdőmérnöknek kiadatott. A mostani ülésen dr. Fodor Antal igazgatótanács elnök indítványára, ki a Rákosi-féle újabb adott véleményben lényeges tévedéseket lát fenforogni, a bizottság érdemleges döntés előtt a szakvélemény felülbiztálását találta helyén valónak és e célból egy más szakértőnek rendelte kiadni.

Elrendelte a bizottság a magánjavak vagyonához (beleértve a löbeszerzési alapot is) való jogosultak községeinkinti

és családonkinti törzskönyvelésének foganatosítását és az összeíró küldöttségbe Antal Áron, Bartalis Ágoston és dr. Kovács Albert urakat küldötte ki. Ez az összeírás már a háboru előtt jóval el volt rendelve, azonban a közbejött háboru miatt csak most kerülhetett sor keresztül vitelére.

A gyergyószentmiklósi árvaház részére az igazgatótanács javaslatára az 1920. évre 20.000 kor. segély szavaztatott meg s egyben megállapította a bizottság hogy az ezen árvaház létesítése és fentartási költségeihez való hozzájárulás tárgyában 1918. évi január 21-én 1037. sz. alatt hozott törvényhatósági határozat érvénytelen, mivel a határozat az akkori főispán kezdeményezésére az igazgatótanács jogkörének megsértésével és megkerüléseivel közvetlenül hozatott meg a törvényhatósági bizottság által.

Az igazgatótanács határozatának megfelelőleg a magánjavak alkalmazottai, a csikszeredai polgári leányiskola személyzetének 1920. évi ideiglenes illetményei rendezettek; a pénztárnoki, ellenőri, irnoki és hivataliszolgai állások a mai megélhetési viszonyoknak megfelelőleg átszerveztettek. Ez az átszervezés annyival inkább szükséges volt, mert előzőleg az igazgatói, gazdatiszti, és számvevői állások átszerveztettek s lehetetlen volt fentartani azt az állapotot, hogy a tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetése és egyéb illetményei továbbra is lényegesen eltérő alapon nyuzodjanak.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

A harang.)

Tetszik nekem a magasban ropáló pacirta. Szeretem. Gyönyörködöm benne. Mosolyogva tekintek utána, midőn vidám csatogással a magasságok felé emelkedik. Eragadja lelke met, mikor dalolva fürdik a felkelő nap sugariban. Erdők-mezők mesyén meg-megállók olykor, lezárom szempilláimat s hosszasan elhalgatom e parányi dalnokot, ki a munkában hullámzó emberek fölött oly bajosan s fáradhatatlanul zengi örökszep dalát. Üdvözlí a frissen ébredő harmatot, az a mosfejú virágocskákat, a levegőben játszadozó madárkákat. Összgyűjtí erdők-mezők főhászát, rétek és patakok, barázdák és gabonaszálak, porszemek és csillagok imáját s hódolattal juttatja az imádott Alkotó lábaihoz.

A pacirta a nagy természet kis harangja.

És mi a harang? A harang az imádkozó lelkek pacirtája; az Istent hirdető, Istenhez

*) A kereszfalvi harangünnepélyen 1920. január hó 10-én elmondotta a szerző.

törekvő világegyház ércheöntött pacirtája. Törpe házaeszkáink felett a magasba emelkedik, ég és föld között lobog, nap, csillagok és villámok fényében fürdik, viharokkal és fellegekkel küzködik. S ha imádkozunk, ha szenvedünk, vagy ünnepelünk, ha sírunk, vagy örvendzünk, egyaránt alászől hozzánk, belemarkol szívünkbe ritmikus dallamával, átveszi szárnyaira a föld vándorától az imát, a gondot, but, örömet, húszszerelemet, a jajszót s a fellegek határain túl az Istenhez emeli. De onnan ismét csak visszatér a földre, hogy az imának meghallgatást, az örömmek áldást, a fájdalomnak enybitő bulzsamot hozzon alá, isteni fenséget kölesönözzön minden ünnepnek és minden emberi érzésnek.

A harang ezen fonséges missziójára Kr. után 604-ik esztendőben indult el Rómából. Tornoyt számára csak a 13. és 14. ik században, a csucsives építészeti fénykorában kezdetek építeni. Azóta húséges kísérelje az embernek a bölcsőtől a sirig s hangadó hirnöke minden vallási és nemzeti ünnepnek. Nélküle néma a falu, néma a vallás, szintelen az ünnep, üres a ház, üres a milliók szive. Minden napot éle-

tünkben egyformán az örökkévaló Istennek szentel; Isten oltalma alá helyez. Üdvözlí a szárnyait bontogató hajnalt, köszöntí a delelésben izzó napot, megáldja a reánk boruló sötét éjszakát. A letűnt napnak minden munkáját, szenvedését, küzdelmét és örömet puba edes hangjával végig simogatva így szól: — Ave! Ave! pihenjetek, pihenjetek már fáradt emberek! Én örködni fogok felettetek, ébren vagyok s ha veszélj közelget, idejében hirt adok! Ave, ave, pihenjetek.

A harang a gyári kohók tüzeből tüzet hoz magával, a harangnak tüzes lelke van. Tud gyujtani, lelkesíteni, felemelni, átnelegíteni, ünnepelelni. Ha reánk mosolyog vasárnap az Urnak napja, röviden ó mondja el mindazt, amit az ünnep hangulatában mi csak sejtünk, érzünk, gondolunk, várunk, de szóval elmondani nem tudunk; hangosan kiáltja szét hegyeken és völgyeken a lelkek sejtelmes énekét: „Téged Isten dicsérünk, Téged Urunknak vallunk!” Emberek, tegyétek le a kaszát, kapát, kalapácsot, melyet Isten a bűn átka gya-

Magyarországi közéleti hírek
 A múlt évben alakult meg az Alsóközépségi Művelődési és Szórakoztató Társaság Csikszentmártonon, mely a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár és az Alsóközépségi Bank alapítása. A társaság célja a vidéki lakosság kulturális és szórakoztató életének előmozdítása. A társaság első ülése október 10-én volt meg. A jelenet sikeréhez Péter Margitka és Kovács Ignác is hozzájárultak.

A múlt év egyik legfontosabb pontja Gözsy Pipike előbb olasz, azután magyar nyelven előadott énekszámai voltak, melyekkel a közönség mindig tudott betelni és szívesen többször a színpadra hívta s zajosán megtapsolta. Gözsy Margitka precíz zongora kísérete a sikerben méltán osztozó t.

Dömökös Péter és Kovács Ignác szépen összeválogatott előadásokat adtak elő a közönség tetszése és elismerése mellett.

Bodó Lajos és H. Szabó István a „Körvény”-ben kitűnő alakításokat mutatott be.

Ambrus Erzsike és Fodor Pál négykezes zongorajátéka rutinirozott játékosokra mutatott.

Szabó Jolánka és Tompos Sándor páros jelenetet adtak elő ügyesen és kedvesen.

Az utolsó szám méltó befejezése volt a páratlan élvezeti nyújtó műsornak. „Drágám engem soha féltsen” táncos-kupletben Gözsy Pipike temperamentumos táncos, művész tehetségre valló biztos mozdulatai és kedves megjelenése megmegújuló tapsvihart váltott ki s úgy ó, mint méltó partnere Péter Pál, az est legszebb sikerét aratták.

A rendezés nehéz munkáját Gözsy Péterné bámulatra méltó szakértelemmel és kiváló művészi érzékkel vezette s övé a főérdem, hogy az est minden tekintetben oly kifogástalanul sikerült.

A műsor alatt Gözsy Béla conferált, aki eredeti szellemes ötleteivel a közönséget állandó derülésben tartotta.

Műsor után szépséverseny volt, melynek győztesé többek között az anyazattal Gözsy Pipike lett. Végül tánc következett egészen reggelig.

Az alsóközépségi művelődési társaság.

Panaszok a malom ellen.

Csikszentmárton, június 16.

A múlt évben alakult meg az Alsóközépségi Művelődési és Szórakoztató Társaság Csikszentmártonon, mely a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár és az Alsóközépségi Bank alapítása. A társaság célja a vidéki lakosság kulturális és szórakoztató életének előmozdítása. A társaság első ülése október 10-én volt meg. A jelenet sikeréhez Péter Margitka és Kovács Ignác is hozzájárultak.

A múlt év egyik legfontosabb pontja Gözsy Pipike előbb olasz, azután magyar nyelven előadott énekszámai voltak, melyekkel a közönség mindig tudott betelni és szívesen többször a színpadra hívta s zajosán megtapsolta. Gözsy Margitka precíz zongora kísérete a sikerben méltán osztozó t.

Dömökös Péter és Kovács Ignác szépen összeválogatott előadásokat adtak elő a közönség tetszése és elismerése mellett.

Bodó Lajos és H. Szabó István a „Körvény”-ben kitűnő alakításokat mutatott be.

Ambrus Erzsike és Fodor Pál négykezes zongorajátéka rutinirozott játékosokra mutatott.

Szabó Jolánka és Tompos Sándor páros jelenetet adtak elő ügyesen és kedvesen.

Az utolsó szám méltó befejezése volt a páratlan élvezeti nyújtó műsornak. „Drágám engem soha féltsen” táncos-kupletben Gözsy Pipike temperamentumos táncos, művész tehetségre valló biztos mozdulatai és kedves megjelenése megmegújuló tapsvihart váltott ki s úgy ó, mint méltó partnere Péter Pál, az est legszebb sikerét aratták.

Ezek nem véletlen esetek, hanem általánosak. A műmalom azonban továbbra is következetes maradt. Cseh Sándor igazgató ur figyelmeztetés dacára tovább is hirdette a sajtóban, hogy őrli és fát vag. (Azt mondják, hogy egy szál fát sem vágta fel.) Lisztet azonban senki sem látott és érdekeltek kétségbeesetten látták, hogy házuk a jó reménység fejében kenyér nélkül maradt. A gabonát még most is őrli a műmalom.

Az esetből mi csak azt látjuk, hogy a műmalom nem szolgálja a közönség érdekét, mert ha hirdet és gabonát fogad el, akkor őrli. A mai fuvarviszonyok mellett nem lehet hirtelen hirtelen felkötésnek szentmártonra egy 4-5 hónap óta ott heverő gabona után.

Siculus.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A helybéli oltáregyesület** folyó hó 22-én csütörtökön délután 6 órakor a polgári könyvtárban zenetermében műsorrall egybekötött gyűlést tart, melyre az oltáregyesület tagjait és az érdeklődő közönséget meghívja az elnökség.

— **Habsburgok alkonya.** Budapestről jelentik, hogy Lovász Márton kijelentette az antant hírlapírók előtt, hogy Magyarország népe önhittja a királyság visszaállítását, azonban az antanttal történt megegyezés alapján kizárt dolog a Habsburgok visszakerülése.

— **A Csikszentmártoni Ipartestület.** Mint értesítünk, az Ipartestület hushagyó keddre újabb készül a közönségnek egy kellemes estélyt rendezni, melynek jövedelméből a szegény sorsú iskolás gyermekeken is segíteni szándékozik. A legutóbb tartott est is kellemes szórakozást nyújtott a jelenvoltaknak s hiszünk, hogy a következő is olyan lesz, mert a mint értesítünk, a műkedvelő gárda nagy odaadással készül rá.

— **Lloyd George Clemenceauval tárgyal a magyar békeről.** Lloyd George a napokban hosszasan tárgyalt Clemenceauval a magyar békeszerződés pontozatai felett. A tárgyalás eredményéről semmi sem került még eddig nyilvánosságra.

— **Új gabonárák.** A kormányzótanács 1919. évi december hó 25-iki hatállyal a gabona neműek árát a következőkben állapította meg: Buza 200, rozs 150, zab 130 és árpa 130 korona. Ezen árak olyan gabonaneműekre vonatkoznak, amelyekben nincs több, mint két százalék idegen anyag. Az alispánokat feljogosították, hogy a már leszállított gabonaneműekre vonatkozólag a termelőknek kiutalandó árkülönbszet kifizetése tekintetében javaslatot tehessenek.

— **Halálozás.** Aikler József államvasuti alkalmazott, volt huszár törzsőrmester a harc-téren szerzett betegsége következtében folyó hó 7-én elhalt Csikszentmártonon.

— **A korona beváltása.** Vlád Aurél nyilatkozott a lebélyezett koronabankjegyek beváltásáról. Nyilatkozata szerint a koronát fél lei árfolyam értékben fogják beváltani. A hamis lebélyezésű és a lebélyezett koronabankjegyeket nem váltják be. A beváltás közelebről meg fog történni. A beváltás Erdély valutatörténetének jelentős átmeneti mozzanata lesz, amely az egész gazdasági kereskedelmi és ipari életre óriási hatást fog gyakorolni.

— **Az új vaci püspök.** Dr. Hanauer József, Vác új püspöke Hallet István magyarországi kultuszminiszter kezébe letette az esküt. Ez az első eset, hogy egy püspök a magyarországi kormány kezébe teszi az esküt.

A magyar béke-delegáció Párisban. Gróf Apponyi Albert, a magyar béke-delegáció elnöke látogatást tett Clemenceau-nál, a békekonferencia elnökénél, melyet az elnök szívesen visonzott. Másnap Clemenceau Apponyit és a delegáció tagjait vendégül látta ebédre, mely a legszívesebb hangulatban ment végbe.

— **Nagyné Salamon Rózsika** okleveles táncitanító folyó hó 18-án este fél 8-tól éjjel 2 óráig tartja tánciskolai kis bálját szépségsversennyel egybekötve az Európa nagyteremben. Vendégek szívesen fogadtatnak.

— **A pápa az éhező magyar gyermekekért.** Dr. Csérnoch János bíboros hercegprímás a pápa külön kívánságára elrendelte, hogy az éhező magyar gyermekek részére az összes lelkési hivatalok gyűjtést rendezzenek. Nekünk magyaroknak — írja körlevelében a hercegprímás — annál nagyobb készséggel kell engedelmességnünk a pápa parancsának, mert az összes népek között talán a legnagyobb nyomorúságot szenvedjük s a magyar gyermekek leginkább rászorulnak a részvételre segítségére.

— **Játékonycélu műkedvelői előadás Csikszentmártonon.** A Csikszentmártoni Műkedvelői Ifjúság 1920. évi január 24-én és 25-én, (szombaton és vasárnap) este a központi iskolában színelőadással egybekötött játékonycélu táncestélyt rendez. Előadásra kerül Tóth Ede: „A falu rossza” c. 3 felvonásos népszínműve.

— **A magyar hadsereg csapatai bevonultak Szegedre is.** A magyar nemzeti hadsereg csapatai új napján vonultak be Horthyval az élükön Szegedre. A lakosság ünnepelesen fogadta a fővezért és a bevonuló hadsereget, valamint az ez alkalomra Szegedre érkezett Huszár Károly miniszterelnököt is.

— **Nyugatmagyarország.** Gróf Guztáv dr. bécsi magyar követ az Abendblatt munkatársának kijelentette, hogy bármiként határozna is a békekonferencia, Magyarország és Ausztria módot fogják keresni arra, hogy a nyugatmagyarországi megyék ügyében békés megoldást találjanak.

— **A szerb csapatok megkezdtek a Bácska kiürítését.** Budapesti jelentés szerint a jugoszláv csapatok megkezdtek a Bácska kiürítését és oda magyar csapatok vonulnak be. — A szerbek hozzáfogtak Szabadka kiürítéséhez. A gimnázium egész felszerelését magukkal vitték. Az esküt nem tett ügyvédek felügyelet alá helyezték és többek között a város kifizetését hűbér magyar címtáblájukat feltették, kiutasították.

— **A nyugatmagyarországi megyék.** A nyugatmagyarországi nemzeti területeket nem őrli ki és Párisban a területek érintetlen hagyását fogja kérni.

— **Megcáfolják a magyar mozgósítás híreit.** A Magyar Távirati Iroda formálisan megcáfolja azt a hírt, hogy Magyarország Csehszlovákia vagy Románia ellen mozgósítási szándékozik. Ezek a hírek célzatosak annál inkább, mert a magyar hadsereg szervezése az antant Budapesten levő katonai misziójának ellenőrzése mellett történik.

— **Jugoszlávia egységes.** Sándor szerb herceg, cannesi tartózkodása alatt a randórség letartóztatott egy montenegrói alattvalót abban a pillanatban, amidőn Rómából megérkezett. A letartóztatott montenegrói beismerte, hogy azért jött Cannesba, hogy a szerb régens herceg ellen merényletet kövessen el.

— **Sorozzák a leányokat.** A berlini Lokalanzeiger, írja, hogy Bulgária a kötelező polgári szolgálatot akarja bevezetni. A törv szerint mindkét nemű fiatalság köteles az állampolgárként két éven át szolgálni.

